

The Use of Digital Stories in Turkish Language Teaching: A Meta-Synthesis Study[#]

İzzet Şeref ^{1,a,*}

¹Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

[#] This study is an expanded and updated version of the oral presentation with the same title presented at the 20th International Symposium on Primary Teacher Education.

History

Received: 11/03/2024

Accepted: 02/07/2024

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

In teaching process, visual and auditory tools are used to concretize, acquire knowledge permanently, and attract students' attention. Among these tools, digital stories have attracted attention in recent years. Digital stories, which draw the attention of both practitioners and researchers, are used in Turkish language teaching for purposes such as making text types understood, revealing complex structures in texts, and clarifying abstract topics by scripting. In this respect, they offer an effective and enjoyable learning/teaching experience. This study, which is designed following the qualitative research paradigm, aims to examine the studies focusing on the use of digital stories in Turkish teaching at different levels with a meta-synthesis perspective. Meta-synthesis analysis is preferred to make inferences from literature by synthesizing qualitative research findings with a thematic systematic analysis. In this respect, it can be stated that digital stories are a functional tool in revealing important points such as their application, the situations encountered in their practice, their positive/negative effects, and teachers and students' experiences. The scope of the research consists of postgraduate theses in the Council of Higher Education Thesis Center and qualitative findings of articles listed in TR Index, Google Scholar, Scopus and ERIC indexes. The keywords "digital story" and "digital storytelling" with other similar ones were used in the searches in the relevant databases. As a result, it is clear that digital stories have many positive effects. Therefore, they are important tools in deepening the understanding of the subject and developing students' creative writing skills. At the same time, it is evident that there are functional stimuli in acquiring learning outcomes in curriculum for Turkish language classes. Moreover, pre-service teachers' metaphorical perceptions and opinions of digital stories are positive.

Keywords: Digital story, digital storytelling, meta-synthesis, Turkish language teaching, Turkish education.

Türkçe Öğretiminde Dijital Hikâyelerin Kullanımı: Bir Meta-Sentez Araştırması

Bilgi

[#] Bu çalışma, 20. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda aynı adla sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş ve güncellenmiş hâlidir.

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 11/03/2024

Kabul: 02/07/2024

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Öğretim sürecinde somutlaştırma yapmak, bilgiyi kalıcı olarak edindirmek ve öğrencilerin ilgisini çekmek için görsel ve işitsel araçlar kullanılmaktadır. Bu araçlar arasında son yıllarda dijital hikâyeler dikkat çekmektedir. Hem uygulayıcılar hem de araştırmacılar tarafından ilgi gören dijital hikâyeler, Türkçe öğretiminde metin türlerinin kavratılması, metinlerdeki karmaşık yapıların açığa çıkarılması, soyut konuların senaryolaştırılarak kazandırılması gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Bu yönüyle etkili ve eğlenceli öğrenme/öğretim deneyimi sunmaktadır. Nitel araştırma paradigmasına uygun olarak tasarlanan bu çalışmada farklı kademelerde Türkçe öğretiminde dijital hikâyelerin kullanımı odaklı araştırmaların meta-sentez bakışla incelenmesi amaçlanmaktadır. Meta-sentez analiz, nitel araştırma bulgularının tematik bir sistematikte sentezlenerek ilgili alan yazına ilişkin çıkarımlar yapmak için tercih edilmektedir. Bu yönüyle meta-sentez analizin dijital hikâyelerin uygulandığı, uygulamada karşılaşılan durumlar, olumlu/olumsuz etkiler, öğretmen ve öğrenci deneyimleri gibi önemli noktaları aydınlatmakta işlevsel bir araç olduğu ifade edilebilir. Araştırmanın kapsamını Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nden elde edilen lisansüstü tezlerin (n=17); TR Dizin, Google Akademik, Scopus ve ERIC dizinlerinde listelenen makalelerin (n=26) nitel bulguları oluşturmaktadır. İlgili veri tabanlarındaki taramalarda "dijital hikâye", "dijital öykü", "dijital öyküleme", "digital story" ve "digital storytelling" anahtar kavramları kullanılmıştır. Ulaşılan araştırmalar içerik analizi ile incelenmiştir. Sonuç olarak dijital hikâyelerin birçok olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Buna göre dijital hikâyeler temel dil becerilerinin etkili bir biçimde edindirilmesinde, öğrenme sürecini eğlenceli ve işlevsel kılmada, 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında ve dil bilgisi öğretiminin kolaylaştırılmasında önemli araçlardır. Aynı zamanda Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımları edindirmede işlevsel uyarınlar olduğu, dijital hikâyelerle ilgili öğretmen adaylarının metaforik algılarının ve görüşlerinin olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital hikâye, dijital hikâye anlatımı, meta-sentez, Türkçe öğretimi, Türkçe eğitimi.

^a izzetserif@cumhuriyet.edu.tr

^{id} <https://orcid.org/0000-0002-2379-1373>

How to Cite: Şeref, İ. (2024). Türkçe öğretiminde dijital hikâyelerin kullanımı: Bir meta-sentez araştırması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 13(4):991-1005.

Giriş

Teknolojik gelişmeler, hayatın her alanında etkisini gösterirken öğretim süreçlerine de önemli olanaklar kazandırmıştır (Haleem, Javaid, Qadri & Suman, 2022). Bu olanaklar uygulayıcılara kısa sürede birçok etkinlik yapma, etkileşimin güçlü olduğu etkinlikler hazırlama ve sunma, somut içerikler tasarlama gibi kolaylıklar sunmaktadır (Criollo-C, Guerrero-Arias, Jaramillo-Alcázar & Luján-Mora, 2021). Diğer yandan öğrencilerin derslerde daha aktif olmalarını, eğlenerek öğrenmelerini, daha kalıcı öğrenmeler edinmelerini ve dikkatleri dağılmadan dersi takip edebilmelerini sağlayabilmektedir.

Öğretimde teknoloji kullanımı bağlamında son dönemlerde Web 2.0 araçları (Nugultham, 2012), animasyon uygulamaları (Huang, Chen, & Chou, 2016), simülasyon (Tasantab, Gajendran, Owi, & Raju, 2023), mobil uygulamalar (Voshaar, Knipp, Loy, Zimmermann & Johannsen, 2023), sanal gerçeklik (Rojas-Sánchez, Palos-Sánchez & Folgado-Fernández, 2023), yapay zekâ (Holmes, Bialik & Fadel, 2023), eğitsel dijital oyun uygulamaları (Behnamnia, Kamsin, Ismail & Hayati, 2023), bulut bilişim (Dima, Bugheanu, Boghian & Madsen, 2022) gibi pek çok kavram üzerinde durulmaktadır. Özellikle Covid-19 salgını sürecinde gerçekleştirilen uzaktan/çevirim içi eğitimde, anılan araçların önemi daha net olarak anlaşılmış; hem öğretmenler hem de araştırmacılar eğitim öğretimde teknolojik araç ve uygulamalara daha çok ilgi göstermeye başlamışlardır. Bu noktada eğitimde dijitalleşme bağlamında ortaya çıkan bir diğer kavram da dijital hikâye olmuştur. Dijital hikâyeler, bilgisayar ortamında tasarlanan; ses, grafik, metin, müzik gibi birçok unsurdan oluşan; yaratıcılığın, estetiğin ve sanatın kullanıldığı; tarihsel olayların ya da kişisel yaşantıların aktarımı amacıyla geliştirilen araçlar olarak tanımlanmaktadır (Sawyer & Wills, 2011; Wu & Chen, 2020). Daha öz bir ifadeyle geleneksel öykü formunu dijital medya ve teknolojiyle bütünleştiren dijital hikâyeler, herhangi bir konuda hazırlanmış öykülerin çoklu ortam (multimedya) aracılığıyla sunulmasıdır (Musfira, Ibrahim & Harun, 2022; Robin, 2006).

Dijital hikâyelerin farklı alanlarda ilgi gördüğü dikkat çekmektedir. Bu alanlardan biri de Türkçe öğretimidir. Teknolojik gelişmelerin etkisiyle Türkçe öğretiminde de bazı yenilikler yaşanmaktadır. Basılı materyallerin yerini elektronik kaynakların almaya başlamasıyla birlikte Türkçe öğretiminde dijital okuma, ekrandan okuma, görsel okuma, dijital okuryazarlık gibi temelde okuma becerisiyle ilişkili kavramlar ele alınmaya başlanmıştır. Bununla birlikte Türkçe derslerinde sıklıkla kullanılan okuma metinlerini daha etkili sunabilmek, metinleri farklı bilgisayar yazılımları desteğiyle etkileşimli hâle getirmek ve daha dikkat çekici bir görünüme ulaştırmak amacıyla dijital araçlardan faydalanılmaktadır. Bu amaçla adeta yeni bir tür ve materyal olarak dijital hikâyeler, gerek ana dil olarak Türkçe öğretiminin her kademesinde, gerekse yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılmaktadır. Bu

ilgi doğrultusunda Türkçe öğretimi alanındaki araştırmacıların da dijital hikâyelerin Türkçe öğretimindeki etkisi, önemi, kullanımı, tasarlanma süreçleri, öğrenci ve öğretmen görüşleri gibi farklı açılardan çalışmalar ortaya koydukları görülmektedir (Özkaya, 2020; Topçu, 2021).

Alan yazında dijital hikâyelerin Türkçe öğretiminde kullanımı ile ilgili temel dil becerilerinin edindirilmesi, bazı dil bilgisi konularının öğretilmesi, uygulayıcı ve öğrenci görüşlerinin derlenmesi gibi farklı çalışmalara rastlanmaktadır. Bu tür araştırmalar, söz konusu içeriklerin farklı değişkenlere etkilerini ortaya koyduğu için önemlidir. Çünkü öğretim süreçlerinde güncel araç ve yöntemlerin kullanılabilirliğini sorgulamak ve sonuçlar doğrultusunda programlar oluşturmak hâlihazırda sorunların çözümünde etkili olmaktadır. Bu noktada, üretilmiş çalışmaların sonuçlarını derinlemesine analiz etmek ve hem araştırmacılara hem de eğitimcilerle dijital hikâyelerin Türkçe öğretiminde oluşturduğu etkilere ilişkin derinlikli ve bütüncül bir bakış sunmak gerekmektedir. Alan yazına bakıldığında dil öğretimi alanında dijital hikâyelerin kullanımı ile ilgili araştırmaları inceleyen çalışmalara rastlanmaktadır. Bu çalışmalarda söz konusu araştırmaların sistematik inceleme ile ele alındığı (Lim, Zakaria & Aryadoust, 2022; Khan & Ziden, 2022; Khan, Ziden & Khan, 2023; Liang, 2023; Nair & Yunus, 2021), nicel araştırmalarda elde edilen sonuçların etki büyüklüğünün belirlendiği meta analiz yönteminin kullanıldığı (Özkaya, 2020; Şahin, 2021), bibliyometrik analiz tekniğinin tercih edildiği (Avcı & Kasımi, 2023) görülmüştür. Diğer yandan ana dil ve yabancı dil öğretiminde dijital öykü kullanımı araştırmalarını inceleyen Sarar Kuzu ve Yalçınalp (2023) klasik içerik analizi yöntemini izlemiştir. Bu araştırmalardan farklı olarak çalışmada Türkçe öğretiminin bütün kademelerinde üretilen nitel araştırmaların sonuç ve önerilerinin tüm yönleriyle analiz edilmesi ve ulaşılan verilerin sistemli olarak sunulması bu çalışmanın temel özelliğidir. Önceki araştırmalarda meta analiz, sistematik inceleme, bibliyometrik analiz ve içerik analizi tercih edilmişken bu çalışmada ilgili veri kümesine zengin bir bakış sağlayan meta-sentez analiz kullanılarak alan yazına ilişkin bir iç görüşü sunulmuş olması, araştırmayı diğer çalışmalardan farklı kılmaktadır. Bu önemle çalışmada alandaki boşluklar belirlenerek gelecek araştırmalara yön verme ve kurumlara, eğitimcilerle öğrenme ve öğretimde dijital hikâyelerin kullanımı konusunda fikirler sunma amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Dijital hikâyelerin Türkçe öğretiminde kullanımına ilişkin araştırmaların ortaya koydukları sonuçlar nelerdir?
2. Dijital hikâyelerin Türkçe öğretiminde kullanımına ilişkin araştırmaların ortaya koydukları öneriler nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

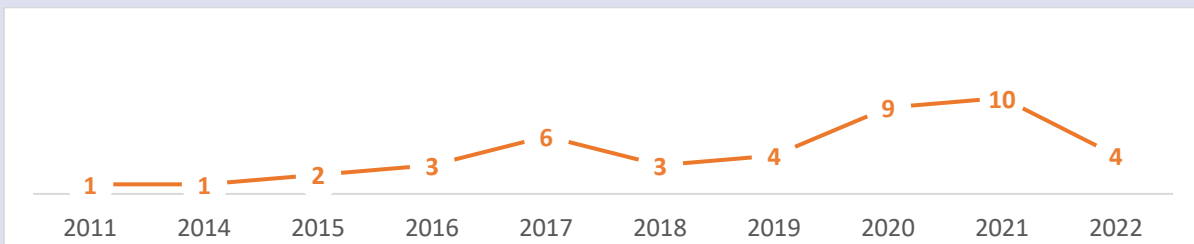
Bu çalışmada içerik analizi türlerinden olan meta-sentez tercih edilmiştir. Bir teori olarak meta-sentez, nitel çalışmaların bulgularının yorumlanmasını, organize edilmesini ve temalar hâlinde ayrıştırılmasını kapsar (Polat ve Ay, 2016, s. 54). Tematik içerik analizi olarak da adlandırılan meta-sentez, aynı konu üzerine yapılan araştırmaların genel yapısının derinlemesine araştırılmasına, eleştirel bir bakış açısıyla sentezlenmesine ve yorumlanmasına olanak sağlayarak öncelikli alanların belirlenmesine yardımcı olur (Au, 2007). Nitel araştırma, konu alanları ile ilgili detaylı bilgi sunan bir paradigmaya sahiptir. Bilim alanlarında nitel araştırma bulguları, araştırmacılara sorunları özel bir bakışla derinlikli algılama olanağı tanımaktadır. Bu amaçla dijital hikâyelerin Türkçe öğretimine katkılarını program geliştirici, uygulayıcı, uzman, öğrenci ve araştırmacıların gözlem, deneyim ve görüşlerinden hareketle anlamak için bu çalışmada meta-sentez tercih edilmiştir. Bu desenle Türkçe öğretiminde dijital hikâye kullanımına yönelik nitel araştırma sonuçlarının sentezlenerek genel durumun ortaya çıkarılacağına, araştırma bulgularının işaret ettiği sorunların özet bir biçimde sunulacağına ve incelenen çalışmaların önerilerinin derlenerek gelecek uygulama ve araştırmalara yön verileceğine inanılmaktadır.

Veri Toplama Süreci ve Araştırmaya Dâhil Edilme Kriterleri

Araştırma kapsamına Türkçe öğretimi ile ilgili olan çalışmalar dâhil edilmiştir. Öncelikle YÖK Tez Merkezi'nde "Detaylı Tarama" sekmesinde ana bilim dalı alanında "Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı, Okul Öncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Türk Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Ana Bilim Dalı, Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı, Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Türkçe Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Türkçe ve Sosyal

Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı" seçilerek taramalar yapılmıştır. Bu aramalarda alan yazınından hareketle belirlenen "dijital hikâye", "dijital öykü", "dijital öyküleme", "digital story" ve "digital storytelling" anahtar kavramları kullanılmıştır. 01.03.2023 tarihinde yapılan taramalarda araştırma amaçlarına uygun olduğu düşünülen 17 lisansüstü tez incelemeye alınmıştır. Araştırma kapsamına karma desenli çalışmalar da nitel bulguları dikkate alınmak üzere dâhil edilmiştir. İkinci olarak TR Dizin, Google Akademik, Scopus, ERIC ve Web of Science (WoS) dizinlerinde listelenen makalelere ulaşılmak istenmiştir. Bu amaçla söz konusu dizinlerdeki taramalarda verilen anahtar kavramlara ek olarak "Türkçe", "Türkçe Eğitimi", "Turkish Education", "Turkish Language" gibi kavramlar kullanılmıştır. Ulaşılan çalışmalardan nicel olanları ayıklanmıştır. Bazı çalışmalar, lisansüstü tezlerden yararlanılarak oluşturulduğu için kapsam dışında tutulmuştur. Bu işlemler sonucunda nitel ve karma desenlere göre gerçekleştirilmiş 26 araştırma makalesi incelemeye alınmıştır. İncelenen araştırmaların yıllara göre dağılımı Resim 1'de yer almaktadır.

Türkçe öğretiminde dijital hikâyelerin kullanımı ile ilgili olan ve araştırma kapsamına alınan ilk çalışmanın 2011 yılında yayınlandığı, 2017 yılında bir ivmelenme yaşandığı görülmektedir. Covid-19 pandemisinin yaşandığı 2020 ve 2021 yıllarında ilginin zirveye çıktığı anlaşılmaktadır. Çalışmalarla ilgili desen, örneklem, örnekleme yöntemi, veri toplama aracı, veri analizi gibi betimleyici özellikler ise Çizelge 1'de sunulmuştur. Çizelgeye bakıldığında incelenen araştırmaların daha çok nitel desenlerden durum çalışması ve olgu bilim desenleriyle, karma desenlerden iç içe desen ve açıklayıcı sıralı desene göre gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Örnekleme yöntemi olarak ölçüt örnekleme ve amaçlı örnekleme tekniklerinin daha çok tercih edildiği bulgulanmaktadır. Çalışmaların daha çok ortaokul öğrencileri, Türkçe öğretmeni adayları ve ilkökul öğrencileri örnekleminde yürütüldüğü görülmektedir. Verilerin en çok görüşme ve gözlem aracılığıyla elde edildiği dikkat çekmektedir. Bunlarla ilişkili olarak verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmalarda inanılabilirlik ve tutarlılık önemleri olarak bağımsız kodlama, doğrudan alıntı yapma, fikir uyumu, uyum yüzdesi, veri çeşitlemesi gibi yollara başvurulmuştur.

Resim 1. Araştırmaların yıllara göre dağılımı

Çizelge 1. Araştırmaların özellikleri

Araştırma Deseni				
Desen	Alt Desen	Sıklık	Alt Desen	Sıklık
Nitel	Durum Çalışması	5	Betimsel Tarama	2
	Olgubilim	5	Tarama	2
	Eylem Araştırması	3	Temel Nitel	1
	Doküman İncelemesi	2	Belirtilmemiş	2
	Toplam			22
Karma	İç İçe Desen	4	Birleştirme/Çeşitleme Deseni	2
	Belirtilmemiş	4	Keşfedici Desen	1
	Açıklayıcı Sıralı Desen	3	Eylem Araştırması	1
	Yakınsayan Paralel Desen	2		
	Toplam			17
Belirtilmemiş				4
Toplam				43
Örnekleme Yöntemi				
Yöntem	Sıklık	Yöntem	Sıklık	Sıklık
Ölçüt Örnekleme	6	Basit Seçkisiz Örnekleme		2
Amaçlı Örnekleme	4	Tipik Durum Örnekleme		1
Kolay Ulaşılabilir Durum Örnekleme	3	Maksimum Amaçlı Örnekleme		1
Uygun Örnekleme	2	Elverişli Örnekleme		1
Kritik Durum Örnekleme	2	Belirtilmemiş		21
Toplam				43
Çalışma Grubu/Araştırma Kapsamı				
Düzye	Sıklık	Düzye	Sıklık	Sıklık
Ortaokul Öğrencileri	8	Yabancı Öğrenciler		3
Türkçe Öğretmeni Adayları	7	Sınıf Öğretmeni Adayları		2
İlkokul Öğrencileri	6	Ortaöğretim Öğrencileri		1
Uzmanlar	5	Tezler		1
Öğretmenler	4	Araştırmacılar		1
Doküman	3	Okul Öncesi Öğretmenleri		1
Okul Öncesi Öğrencileri	3	Öğretmen Adayları		1
Türkçe Öğretmenleri	3	Belirtilmemiş		4
Veri Toplama Aracı				
Araç	Sıklık	Araç	Sıklık	Sıklık
Görüşme	31	Görüntü veya Ses Kaydı		2
Gözlem	11	Kişisel Bilgi Formu		2
Doküman	7	Öğrenci Dijital Ürünleri		2
Günlük	6	Algı Belirleme Formu		1
Metafor Belirleme Formu	3			
Veri Analiz Teknikleri				
Teknik	Sıklık	Teknik	Sıklık	Sıklık
İçerik Analizi	23	Fenomonolojik Analiz		2
Betimsel Analiz	14	Metafor Analizi		1
Doküman Analizi	2	Belirtilmemiş		8
İnanılrlık ve Tutarlılık				
Objektiflik				
Bağımsız Kodlama	14	Bilgisayar Programı Kullanımı (Nvivo, MAXQDA)		3
		Ses ve Görüntü Kaydı		2
İnanılrlık				
Doğrudan Alıntı Yapma	19	Veri Çeşitlemesi		7
Fikir Uyuşumu	14			
Güvenilirlik				
Uzman Görüşüne Başvurma	18	Araştırma Sürecinin Detaylandırılması		6
Uyum Yüzdesi	14			
Dış Geçerlilik				
Araştırma Sürecinin Detaylandırılması	5	Araştırmacı Rolü		4

Çizelge 2. Araştırmaların incelenmesine ilişkin formda yer alan değişkenler

Yayın Kodu	Yayın Yılı	Anahtar Kelimeler	Araştırma Deseni	Çalışma Grubu/Örneklem/ Araştırma Kapsamı	Örnekleme Yöntemi	Veri Toplama Aracı	Veri analizi	İnanılrlık ve Tutarlılık	Sonuçlar	Olumsuzluklar	Öneriler
------------	------------	-------------------	------------------	--	-------------------	--------------------	--------------	--------------------------	----------	---------------	----------

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Veri toplama süreci doğrultusunda ulaşılan araştırmalar 15.03.2023 tarihinde genel olarak incelenmiş, araştırmalara ilişkin bütüncül bir fikir elde edilmeye çalışılmıştır. Buradan hareketle çalışmaların hangi dikkatlerle analiz edileceği belirlenmiştir. Aynı zamanda alan yazında meta-sentez odaklı araştırmaların eğilimleri de incelenmiştir (Kaleli Yılmaz, 2015; Yıldızlı, Erdol, Baştuğ ve Bayram, 2018; Kartal, 2020). Keşfedilen veriler doğrultusunda araştırma kapsamındaki çalışmaları incelemek amacıyla 17.03.2023 tarihinde bir form geliştirilmiştir. Formda öncelikle araştırmaların genel özelliklerini belirlemeye ilişkin başlıklara (yayın yılı, desen, örneklem, örnekleme yöntemi, veri toplama aracı, veri analizi vb.) yer verilmiştir. Meta-sentez incelemelerde temel ilgi odağı araştırma sonuçları ve öneriler olduğu için forma bu başlıklar da eklenmiştir. Ayrıca çalışmaya değer katacağı düşünülerek alan yazınındaki araştırma dikkatlerinden farklı olarak yayın anahtar kelimeleri ve dijital hikâye sürecinde yaşanan olumsuzluklar da değişken olarak forma eklenmiştir. Taslak form, 19.03.2023 tarihinde alanda uzman bir araştırmacının görüşüne sunulmuştur. Uzmanın hem meta-sentez analizin amaçlarını karşılama hem de işlevsellik açısından formu incelemesi talep edilmiştir. 20.03.2023 tarihinde uzman geri bildirimlerini iletmiştir. Uzmanın görüşleri dikkate alınarak formda bazı değişiklikler yapılmıştır. Çalışma grubu değişkeni ile birlikte farklı araştırma desenlerinde kullanılan örneklem ve araştırma kapsamı başlıkları forma eklenmiştir. Bunun yanında araştırmalarda ulaşılan olumsuzlukları sonuçlardan bağımsız olarak betimleme ihtiyacından ötürü olumsuzluklar değişkeni de forma dâhil edilmiştir. Formda yer alan değişkenler Çizelge 2'de özetlenmiştir.

Araştırma kapsamında ulaşılan çalışmalar tez ve makale olarak ayrı ayrı indirilmiştir. Tezlere tanımlayıcı kod olarak TNumara (T1, T2...) şeklinde kodlar verilirken makalelere de yine aynı sistemle MNumara (M1, M2...) kodlar tanımlanmıştır. Bu kodlarla tanımlanan araştırmalar indirilmiş ve dosyalanmıştır. 21.03.2023 tarihinde araştırmaları inceleme aşamasına geçildiğinde ise öncelikle pilot bir uygulama yapılmıştır. Araştırmacı dışında bir diğer araştırmacı da bağımsız olarak üç çalışmayı Çizelge 2'deki değişkenlere göre incelemiştir. Bu sırada araştırmalarla ilgili betimleyici verilerde herhangi bir eksiltme yapılmamıştır. Ancak özellikle sonuçlar ve öneriler kısmında nelere yoğunlaşılması gerektiği üzerinde tartışılmış, söz konusu bulguların nasıl özetleneceği belirlenmiş ve sonuçların açık

bir biçimde ifade edildiği bölümlerin forma işlenmesi gerektiği fikri üzerinde uzlaşmıştır. Bu belirlemeler çerçevesinde araştırmacı çalışmaları incelemeye bireysel olarak devam etmiş ve 30.03.2023 tarihinde incelemeleri tamamlamıştır.

Forma işlenen veriler, içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu teknikle beş çalışma, araştırmacı ve uzman araştırmacı tarafından bireysel olarak incelenmiştir. Ortaya çıkan tema ve kodlar karşılaştırılmış, büyük oranda benzeşme olduğu görülmüştür. Bazı tema ve kodlarda ifade farklılıkları olduğu görülmüş ve kavram birliği sağlanmıştır. Diğer çalışmalar araştırmacı tarafından analiz edilmiş; oluşan tema, kod ve bunların yer aldığı çalışmalar kodlarıyla birlikte tablolar hâlinde sunulmuştur.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde araştırmalara atanan anahtar kelimelerin dağılımları, araştırmalarda ulaşılan sonuçlar, süreçlerde yaşanan olumsuzluklar ve araştırma önerilerine yer verilmiştir. Resim 2'de araştırmalardaki anahtar kavramlar kelime bulutu aracıyla görselleştirilmiştir (<https://wordart.com/>). Analiz için öncelikle formlara işlenen kavramlar bir araya getirilmiş ve alfabetik olarak sıralanmıştır. Benzer olan ama farklı şekilde ifade edilmiş kavramlar birleştirilmiştir. Görselleştirme sırasında kavramlar ve frekansları girilmiş, sıklığı beşin altında olan kavramlar görselde karmaşa oluşturmamak ve anlaşılabilir bir görüntüye ulaşmak için değerlendirmeye alınmamıştır. Bu işlemlerle ulaşılan görsel aşağıda sunulmuştur (Resim 2).

Bilimsel araştırmalarda yazarın kullandığı anahtar kelimeler çalışmanın yapı ve içeriğini anlamak açısından belirleyicidir (Karagöz ve Şeref, 2019, s. 236). Anahtar kelimelerin, çalışmaları en doğru şekilde tanımlayan kodlar olduğu da söylenebilir. Dijital hikâye araçlarının Türkçe öğretiminde kullanımı amacıyla gerçekleştirilen araştırmaların tematik görünüm ve eğilimlerini tespit etmek amacıyla yapılan analizlerle, alanda daha çok dijital hikâye ve yazma becerisi ilişkisinin incelendiği anlaşılmaktadır. Bunu sırasıyla okuma, dinleme ve konuşma becerisi izlemektedir. Özellikle dinleme ve konuşma becerisi odaklı çalışmaların çok az olduğu ifade edilebilir. Çalışmanın

ilerleyen bölümünde araştırma sonuçlarının tema ve kodlar hâlinde sunumu verilmektedir (Çizelge 3).

Anahtar kelimelerden hareketle yapılan tematik betimlemelerle benzer olarak araştırma sonuçlarında da daha çok okuma ve yazma becerisine yönelik vurgular olduğu görülmektedir. Yazma becerisi ile ilgili öne çıkan sonuçlara bakıldığında yazma becerisinin geliştirilmesinde, noktalama işaretlerinin kavratılmasında, kelime ve cümle bilgisini iyileştirmede ve yazma kaygısını azaltmada dijital hikâyelerin etkili araçlar olduğu dikkat çekmektedir. Yazma etkinliklerinde öğrencilerin metin kurgulamada yaşadıkları sorunlar göz önünde bulundurulduğunda (Aydın, 2022; Seyoum, Yigzaw & Bewuketu, 2022) dijital hikâyelerin görsel ve işitsel boyutlarıyla zihinde şema oluşturma ve olay örgüsünü somutlaştırma bakımından işlevsel araçlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu özellikleriyle okuma becerilerinin geliştirilmesi, okuma anlama süreçlerini kolaylaştırma, bu süreçleri zenginleştirmede çok önemli bir güç olan hayal gücünü harekete geçirme, hazırbulunuşluğu artırma noktasında da önemli araçlar olduğu bulgulanmaktadır.

Dinleme becerisi alanında öne çıkan sorunlardan biri etkin dinlemedir. Dinleme etkinliklerinde öğrencilerin ilgili metni ne kadar etkin dinlediklerini belirlemek çok zor görünmektedir. Ancak bu durumla ilgili çözümler üretmek alana önemli katkılar sunacaktır. Araştırmacılar bu durumdan hareketle etkin dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin etkilerini sorgulamış ve on çalışmada bu yönde olumlu bir etkinin olduğu ortaya konulmuştur. Temel dil becerilerinin edindirilmesinde

ötelenen bir diğer alan olan konuşma becerisine ilişkin olarak ise araştırmaların konuşma ve sesletim hatalarını düzeltme amacıyla dijital hikâyelerin önemli uyarınlar olduğunu ortaya koydukları belirlenmiştir. Dijital hikâyelerin Türkçe öğrenme süreçlerine genel etkilerine dikkat edildiğinde anlamlı ve kalıcı öğrenmeler oluşturma, öğrenmeyi eğlenceli hâle getirme ve kolaylaştırma, motive etme, derse aktif katılım sağlama, iletişim ve iş birliğini güçlendirerek öğrenmeyi hızlandırma noktasında öğrencilere ve öğretmenlere ciddi katkılar sunduğu ifade edilmelidir.

Son dönemlerde teknoloji okuryazarlığı, önemli bir okuryazarlık alanı olarak öne çıkmaktadır. Araştırma ve uygulama alanlarında bu kavram odaklı çalışmalar yapılmakta (Arifin & Setiawan, 2022; Cummins, 2023) ve bu çalışmalar temelinde uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Öne çıkan düşünceye göre bu beceri, dijital çağa ayak uydurabilmede bir zorunluluktur. Bundan hareketle öğrencilere teknoloji okuryazarlığı edindirebilmek amacıyla araştırmalar ortaya konulmaktadır. Dijital hikâyelerin bu bağlamdaki etkilerini sorgulayan çalışmalar; hikâye hazırlamada görselleştirme, video tasarlama, seslendirme süreçlerini tecrübe eden öğrencilerin ilgili okuryazarlığı kazanabildiklerini belirlemiştir. Dijital hikâyelerin Türkçe öğretim süreçlerine olumlu etkilerinin yanında tasarlama ve uygulama sırasında ortaya çıkan bazı olumsuzluklar da bulunmaktadır. Bunlara ilişkin bulgular Çizelge 4'te verilmiştir.

Resim 2. Araştırma anahtar kelimelerinin dağılımına ilişkin kelime bulutu

Çizelge 3. Araştırmaların sonuçları

Tema	Kod	Çalışmalar	
Yazma Becerisi	Yazma becerilerini (yazma stratejileri, yazma öz yeterliği, yaratıcı yazma, anlamlı yazma, olay örgüsü oluşturma, özgün üslup, farklı bakış açısı kazanma vb.) geliştirmede etkili bir araç	T2, T4, T8, T12, T14, T16, M2, M9, M14, M15, M18, M20, M25	
	Süreci eğlenceli hâle getirerek dersi tekdüzelikten kurtarma	T1, T2	
	Öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanma, kelime ve cümle bilgisi yeterliklerini geliştirme	T2, T8, M15	
	Sınıf içerisinde etkileşimi geliştirerek öğrencilerin yazma sürecine katılma isteklerini artırma	T2	
	Öğrencilerin metin oluşturma becerilerini geliştirme	T2, M25	
	Öğrencilerin yazma hatalarına anında geri bildirim yapılarak hataları en aza indirme	T2	
	Hikâye yazma sürecini daha eğlenceli hâle getirme	T8, T16	
	Yazma kaygısını azaltma	T8, T11, T14, M17	
	Yazmaya karşı tutum ve motivasyonu artırma	T14, T16	
	Öğrencilerin hem duyuşsal hem de bilişsel olarak metne yönelik hazırbulunuşluklarını artırma	T3	
Okuma Becerisi	Öğrencilerin zihinlerinde şema oluşturma	T3	
	Öğrencilerin metne duyuşsal giriş özelliklerine olumlu katkıda bulunma	T3	
	Metnin ana fikrini düşündürme	T3	
	Okuma anlamayı kolaylaştırma ve hızlandırma	T3, M21	
	Okuma becerilerini geliştirmede etkili bir araç	T4, T8, T12, M2, M9, M12, M14, M18, M20	
	Konu, tema, ileti ve mesajların metne estetik bir biçimde yerleştirilmesi ve rahatlıkla anlaşılması olanağı	T6, T9, T15, M21	
	Okuma anlama sırasında hayal gücünü harekete geçirme	T6, T11	
	Tür öğretiminde ve dönem özelliklerinin kavratılmasında etkili bir araç	T9	
	Akıcı okuma becerisini geliştirme	T14, T15	
	Okuma alışkanlığı kazandırma	T12	
Öğrenme	Okumaya yönelik motivasyonu artırma	T14, M7	
	Okuma hatalarını azaltma	T14, T15	
	Prozodik öğelerin öneminin etkili şekilde anlatılması	T15	
	Görseller yoluyla öğrencilere kendi imgelerini oluşturma olanağı sunma	T3	
	Öğrencilerin görseller yoluyla kendi anlamlarını inşa ederek bilgileri kolaylıkla hatırlayabilmelerine ve bellekte daha uzun tutabilmelerine zemin oluşturma	T3, T6, T9	
	Anlamlı ve kalıcı öğrenmeler oluşturma	T1, T3, T13, T15, M16, M17, M26	
	Öğrenilenlerin hayatla ilişkilendirilmesi, gerçek hayatın uygulamaya dayalı etkinliklerle sınıfa taşınması	T5, T15, M16	
	Öğrenmeye karşı istek oluşturma	T5, T8, T9, T10, T11, T17, M5, M6, M10, M17	
	Öğrenmeyi kolaylaştırma	T6, T10, T13, M7, M11, M16, M19	
	Farklı bir öğrenme yöntemi sunma	T8, M5	
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	Öğrenme sürecinde yaratıcılığı geliştirme	T8, M10, M11	
	Öğrencilerin iletişim ve iş birliği becerilerini destekleyerek öğrenmeyi hızlandırma	T8, T11, M2, M6, M11, M18, M21	
	Öğrenme sürecini eğlenceli hâle getirme	T9, T10, T11, T13, T15, M2, M6, M11, M12, M16, M17, M21, M23, M26	
	Öğrenme sürecinde merak duygusu, derse katılım ve kendini ifade etme isteğini artırma	T12, T13, M2, M6, M10, M14, M19, M23	
	Fırsat eşitliği sağlama	M5, M6	
	Ahlak, sevgi ve duyuşsal öğrenme alanına ilişkin kazanımları edindirme	M16	
	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin öğretimine dönük işlevsel materyal	T1	
	Kültür aktarımında etkili bir araç	M26	
	Okuryazarlık	21. yüzyıl okuryazarlık becerilerinin birçoğunu tümleşik olarak geliştirme	T4
		Teknoloji okuryazarlığını (görselleştirme, video tasarlama vb.) geliştirme	T8, T10, T11, T16, M2, M5, M6, M10, M15
Teknolojik araçları doğru şekilde kullanmada duyarlılık oluşturma		T12, M7	
	Dijital hikâye oluşturma eğlenceli bir etkinlik	T8, M21, M23	

Metafor	Terapi	T4, M8, M19
	Düzen	T4
	Gelişim	T4, M8
	Çok dilli bir araç	T4
	Eğlence	M8
	Çok yönlü bir araç	M19
	İlgi çekici	M19
	Kolaylaştırıcı	M19
	E-kitap	M22
Dil Bilgisi	Öbek-Anlam ilişkisinin kavranması	T5
	Dil bilgisi başarılarını artırma	T13, M4
	Dil kullanımında yaşanan hataları azaltma	M6
	Cümleler arası sebep-sonuç ilişkisi kurma	M15
Tutum, Algı	Bağlaçları doğru kullanma	M15
	Derse yönelik tutumu olumlu yönde geliştirme	T5, T6, T9
	Öğrencilerin özgüvenlerini artırma	T17, M7, M16
Dinleme Becerisi	Etkin dinleme becerilerini geliştirme	T4, T7, T8, T12, T14, T15, M9, M14, M18, M20
	Motivasyonu artırma	T14
Konuşma Becerisi	Tutumu artırma	T14
	Faydalı, geliştirici ve öğretici etkinlikler sunma	M4, M12
	Seslendirmeler yoluyla telaffuz becerilerini geliştirme	T8, M4, M20
	Konuşma becerisini geliştirmede etkili bir araç	T12, T15, M9, M14, M18
Üst Düzey Düşünme Becerileri	Konuşma hatalarını düzeltme	M6
	Analitik düşünme, problem çözme, yaratıcı düşünme vb. becerileri daha aktif kullanma	T11, T17, M21
Sözcük Öğretimi	Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki becerilerin edindirilmesi	M6, M9
	Söz dağarcığını artırma	T11, M4, M15

Çizelge 4. Araştırmalarda öne çıkan olumsuzluklar

Tema	Kod	Çalışmalar
İçerik	Metinlerin kısa olması	T6
	İçeriklerin romanları anlamada yetersiz olması	T9
	Yazılımın senaryo yazarlarının hayallerini karşılayacak düzeyde olmaması	M1
	Görsellerin senaryoyu tam olarak yansıtmaması	M1
Sağlık	Göz sağlığını olumsuz etkileme	T6, M23
	Ekran bağımlılığı oluşturma	T12, M23
	Dikkat dağınıklığı ve odaklanma sorununa neden olma	M3, M23
	Türkçe kelime telaffuzunda yaşanan sıkıntılar ve kelime bilgilerindeki eksiklikten kaynaklanan seslendirme sorunları	T8
Tasarım	Yazılı anlatımdaki sorunlar	T8, M10
	Metne uygun görseller bulmada zorlanma	T8, M11
	Tasarım için yeterince zamanın olmaması	T8, T10, M1, M2, M11, M14
Öğrenci Yeterliliği	Öğrencilerin tasarım sürecinde zorlanması	T11, M11
	Karmaşık bir yapıya sahip olma	T15
Diğer	Öğrencilerin kendilerini teknoloji kullanımı konusunda yetersiz görmeleri	T10, T11
	Erişim zorluğu bulunması	T12
	Sürece hâkim olan alan uzmanlarının azlığı	M1
	Bürokratik engeller	M1
	Ekip içerisindeki muhtemel uyumsuzluk	M1
	Güvensizlik hissi uyandırma	M8
Telif hakkı konusunda sorun yaşama	M14	

Çizelge 5. Araştırmaların önerileri

Tema	Kod	Çalışmalar
Öğretim Kurumları	Gerekli alt yapının hazırlanması	T8, M2, M20
	Kurumlar arası iş birliği yapma	T1, M22
	Öğretmenlere uygulamaya dayalı hizmet içi eğitim programları düzenleme	T1, T2, T5, T6, T7, T8, T10, T11, T12, T16, M1, M4, M6, M8, M9, M20, M21, M24
	Öğretmen adaylarını gelecekte sınıflarında dijital öyküleme fırsatlarını kullanabilmeleri için dijital öykülemenin olanaklarından haberdar etme	T2, T11, T12, M6, M8, M10, M16, M20, M21, M22
	Çeşitli konularda hikâyeler hazırlayıp bir paylaşım ağı üzerinden bütün öğretmenlerin kullanımına sunma	T5
	Öğretim ortamını uygun hâle getirme	T6
	Yabancılara Türkçe öğretim süreçlerine entegre etme	T8, M24
	Mobil araçlara uyumlu programlar geliştirme	T10, T15
	Eğiticileri teşvik etme	T9, T17
	Dijital hikâye hazırlama yarışmaları düzenleme	T12
Araştırmacılar	Müfredatta dijital öykü ve farklı teknolojik uygulamalara yer verme	T16, M1, M9, M21
	Alan uzmanlarına dijital içerik geliştirme sürecinde maddi destek sağlama	M1
	Seslendirme odaları oluşturma	T4, M2
	Disiplinler arası iş birliği içerisinde çalışmalar yapma	T1
	Temel dil becerileri üzerindeki etkiyi inceleme	T5, T6, T10, T14, T15, M16
	Temel dil becerilerine etki konusunda meta analiz çalışmaları yapma	T5
	Dinleme türlerinin etkilerini inceleme	T7
	Halk hikâyeciliği alanında çalışmalar yapma	T9
	Ortaöğretim süreçlerindeki etkileri inceleme	T9
	Dil bilgisi öğretimine etkileri araştırma	T10, T13
Uygulayıcılar	21. yüzyıl becerileri, medya-teknoloji-görsel okuryazarlığı gibi alanlara etkileri araştırma	T10, T16, M8
	Ortak bir kavram üzerinde karar verme	T12
	Hikâyelerin yazımı konusunda uygulayıcıları yönlendirme	T12
	Farklı sınıf seviyelerinde araştırma yapma	T14, T15, T17, M21
	Okuma ve konuşma becerileri ses analiz programları aracılığıyla değerlendirilmeli	T15
	Farklı alan uzmanlarının görüşlerini belirleme çalışmaları yapma	M1, M2
	Öğretmen adayları örnekleminde araştırmalar yapma	M19
	Etkileşimli kitaplar ile okuma hızı, kelime tanıma gibi değişkenleri inceleme	M23
	Eğlenceli yazma etkinlikleri tasarlama	T1
	Yeni okuma ve yazma uygulamalarını öğrenme ortamına taşıma	T2
Uygulamalar	Öğretim içeriğini olabildiğince teknoloji destekli çalışmalarla zenginleştirme	T2, T15, M6, M24
	Okuma öncesinde metinle ilgili arka plan bilgisini oluşturma veya geliştirme	T3
	Yazma öğretiminde dijital araçları etkin bir şekilde kullanma	T3, T4
	Geri bildirimlerle öykü yazma becerilerini geliştirme ve motivasyonu artırma	T4, T13, M17
	Müfredat dışında öykü oluşturmayı teşvik etme	T4
	Seslendirme aşamasında diksiyon çalışmalarına yer verme	T4
	Bilgi teknolojilerine dayalı hikâyeler oluşturup sunma	T5
	Gündelik yaşama yakın, gerçekçi ve model örneklemelere sahip içerikler tasarlama	T6, T12, M6
	Kullanılacak içeriklerin telif sorunlarını göz önünde bulundurma	T6
	Öykü oluşturma sürecinde öğrencilere yeterince zaman tanıma ve destek olma	T8, M18, M24
Yabancılara Türkçe öğretiminde temel dil becerilerinin edindirilmesinde kullanma	T8, M4	
Öğrencileri yaratıcılık ve farklı fikirler üretme konusunda teşvik etme	T9, T11, M21	
Farklı türlerde metinler hazırlama	T12, T14, M7	
Metin temelli dil bilgisi etkinlikleri gerçekleştirme	T13, T15	
Dinleme metinlerini dijital öykü formatına dönüştürme	T15	
Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde kullanma	M6, M9	
Üst düzey düşünme becerilerinin edindirilmesinde kullanma	M6, M10	
Okul dışı ortamlarda kullanma	M9	
Tüm okul müfredatı yerine, öğrencilerin öğrenmekte zorlandıkları belirli konuların öğretiminde kullanma	M17	
Uygulama dilinin Türkçe olması	T8, M2	
Senaryoları etkileşimli hâle getiren yazılımlar geliştirme	M1	
Karakter ve hareketli öğeler sağlayan yazılım sayısını artırma	M2	

Çizelge 4'e göre dijital hikâyelerin uygulanışında yaşanan sorunların daha çok sağlık ve tasarım teması altında gerçekleştiği görülmektedir. Sağlık teması altında göz sağlığını olumsuz etkilediği, ekran bağımlılığı oluşturduğu, dikkat dağınıklığına neden olduğu ve odaklanma sorunlarına yol açtığı ortaya çıkmıştır. Tasarım sürecinde yaşanan sorunlar arasında en çok dikkat çeken ise yeterince zamanın olmamasıdır. Bunun yanında yazılı anlatım, metne uygun görsel bulma, sesletim ve sözvarlığı alanlarında öğrencilerin zorlandıkları anlaşılmaktadır. Bunlara ek olarak öğrencilerin teknoloji okuryazarlığı konusunda kendilerini yetersiz görmeleri, erişim zorluğu, çevrim içi alanların oluşturduğu güvensizlik hissi, içeriklere dair telif sorunları ve bürokratik engeller uygulayıcı ve öğrencilerin yaşadıkları diğer sorunlar olarak vurgulanmaktadır. Araştırma sonuçları ve araştırmalarda bulguların sorunlardan hareketle oluşturulan önerilere ilişkin tema ve kodlar Çizelge 5'te sunulmuştur.

Araştırmalarda, öğretim kurumlarına yönelik öneriler arasında öğretmenlere uygulamaya dayalı hizmet içi eğitim verme, öğretmen adaylarına dijital hikâye tasarım süreci hakkında bilgi aktarımı ve uygulamalar yaptırmaya, lisans öğretim programlarına dijital içerik geliştirme yeterliliği kazandırıcı dersler koymaya dikkat çekmektedir. Araştırmacılara, temel dil becerileri üzerindeki etkiyi inceleme, 21. yüzyıl becerileri, medya-teknoloji-görsel okuryazarlık becerileri ile ilişkisini ortaya koyma ve farklı sınıf seviyelerinde çalışmalar yapma gibi önerilerde bulunulmuştur. Uygulayıcılara, öğretim süreçlerini teknolojik araçlarla zenginleştirme, öğrencilerin dijital hikâye tasarımlarına geri bildirimlerde bulunarak yazma becerilerini geliştirme, gerçekçi uygulamalara yer verme, öğrencilerin yaratıcılık becerilerini pekiştirme, sadece edebî metinlerle değil farklı türlerde dijital metinler hazırlama önerileri getirilmiştir. Bir diğer önemli öneri ise dijital hikâye oluşturma uygulamalarının dilinin Türkçe olmasıdır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada dijital hikâyelerin bütün kademelerde Türkçe öğretiminde kullanımı hakkında alan yazındaki nitel bulguların ortaya koyduğu sonuç ve öneriler derinlemesine bir bakışla ele alınmıştır. Araştırma içerik analizi türlerinden olan meta-sentez analize göre gerçekleştirildiği ve dijital hikâyelerin Türkçe öğretimindeki yeri hakkında yeni bir perspektif sunduğu için önemlidir. Çalışmadan hareketle ulaşılan sonuçlara bakıldığında araştırmalarda yazma ve okuma becerilerinin sıklıkla irdelendiği ancak dinleme ve özellikle konuşma becerisi bağlamında çok az çalışma yapıldığı anlaşılmıştır. Sarar Kuzu ve Yalçınalp'in (2023) çalışmalarında da dijital öykülerin çoğunlukla yazma becerisinin öğretiminde ve geliştirilmesinde kullanıldığı belirlenmiştir. Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmalarda da aynı durum olduğu bilinmektedir. Araştırmacılar, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde yaşanması muhtemel sorunlardan dolayı dinleme ve konuşma becerileri ile ilgili çalışmalara mesafeli yaklaşmaktadırlar. Görsel ve işitsel araçlar olarak dijital hikâyelerin metinleri

somutlaştırma, kurmaca dünyayı görünür kılma, anlamayı artırma ve kalıcı hâle getirme işlevleri (Atatekin, İstanbullu & Korkmaz, 2023) göz önünde bulundurulduğunda söz konusu beceri alanlarında önemli bir role sahip oldukları belirtilebilir. Çünkü konuşma etkinliklerinde öğrenciler çoğunlukla konuşmayı planlama, başlatma ve kendini bir bağlam odaklı doğru sözcüklerle ifade etmede zorlanmaktadırlar (Demir & İzci, 2015). Diğer yandan dinleme etkinliklerinde öğrencilerin dinledikleri metinleri zihinlerinde canlandırmada, bundan kaynaklı olarak metni anlamlandırmada sorun yaşadıkları görülmektedir. Bu problemleri gidermede dijital hikâyelerin etkili araçlar olduğu düşünülmektedir (Yıldız, 2020).

Dijital hikâyelerin yazma stratejileri, yazma öz yeterliği, yaratıcı yazma, anlamlı yazma, olay örgüsü oluşturma gibi yazma süreçlerini olumlu yönde doğrudan etkileyen araçlar olduğu gözlenmiştir. Alan yazında yazma becerisinin dijital hikâyeler aracılığıyla somut olarak edindirilebileceğine ilişkin çokça çalışma bulunmaktadır (Eroğlu, 2022; Yaşar, 2023; Yılmaz, Üstündağ, Güneş, & Çalışkan, 2017). Bunun yanında dijital hikâyelerin duyuşsal alanla ilişkili bir kavram olarak yazma kaygısını azaltmada da önemli bir role sahip olduğu belirlenmiştir. Özetle ilgili araçlar farklı kademelerdeki öğrencilerin yazma becerisine hem bilişsel hem de duyuşsal olarak katkıda bulunmuştur. Yazma becerisi çok ilgi gören bir alan olmasına rağmen yazma kaygısı ihmal edilmiş bir konu alanı olarak durmaktadır. Ayrıca yazma becerisi öğretiminin önündeki en büyük engel olarak yazma kaygısının olduğu düşünüldüğünde dijital hikâyelerin bu amaçla derslerde sık sık kullanılması gerektiği fikri ortaya çıkmaktadır (Aydın & Ciğerci, 2020; Eroğlu & Okur, 2022).

Bir uyarın ve çok yönlü ortam olarak dijital hikâyelerin okuma anlama becerileri üzerindeki etkisi de araştırmalara konu edilmiş ve bu araçların okuma becerisini desteklediği tespit edilmiştir. Okuma anlama etkinliklerinde öğrencilerin metinlerdeki düşünsel yapıyı analiz etme, farklı duygu ve düşüncelerden yola çıkarak bir senteze ulaşma konusunda bazı sorunlar yaşadıkları gözlemlenmektedir (Anggeraini & Afifah, 2017; Bakar, 2019; Hamdy, 2017). Araştırma bulgularına göre dijital hikâyelerin okuma süreçlerine; şema oluşturma, metne duyuşsal olarak hazırlama, ana fikri düşündürme, anlamayı kolaylaştırma, konu ve temanın rahatlıkla anlaşılması, hayal gücünü harekete geçirme gibi önemli katkılarının olduğu görülmektedir. Bu yanı sıra okuma sürecindeki sıkıntıları aşmada gayet yararlı araçlar olduğu ifade edilmelidir.

Öğrenmede temel amaç anlamlı ve kalıcı yaşantılar oluşturarak bireyin olaylara, dünyaya ve fikirlere bakışını zenginleştirmektir. Bunu gerçekleştirebilmek için öğrencilere deneyim sunacak yöntem, teknik ve araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla dijital hikâyelerin etkilerini inceleyen araştırmalardan elde edilen sonuçlar, ilgili araçların kalıcı öğrenmeler sağladığını, öğrenmeye karşı istek oluşturduğunu, öğrenmeyi kolaylaştırdığını, öğrenme süreçlerinde iletişimi canlı kıldığını, süreci eğlenceli kıldığını ve merak duygusunu artırarak derse katılım konusunda teşvik edici olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgulara paralel olarak Talan (2021) de dijital öykülemenin

öğrenmeyi kolaylaştırdığını ve kalıcılığı artırdığını tespit etmiştir. Türkçe öğretiminde sürecin öğrenciler açısından sıkıcı olduğu (Memiş & Erdem, 2013), öğrencilerin çoğunlukla ezbere dayalı içeriklere maruz bırakıldığı (Aslan, 2010; Demir & İzci, 2015) tezi düşünüldüğünde; dersleri tek düze olmaktan kurtarma, öğrencileri aktif kılma, iletişim içerisinde düşünsel paylaşımları artırma, düşünme alanları oluşturma, zengin içerikler sunma özellikleriyle dijital hikâyelerin başarıyı ve ilgili artıracağı belirtilebilir.

İncelenen araştırmaların sonuçları, dijital hikâyelerin öğrencilerin teknoloji okuryazarlığını geliştirdiğini ortaya koymuştur. Herhangi bir sorunun çözümünde teknolojinin nasıl kullanılacağına karar verme, teknolojiyi anlama, değerlendirme, amacına uygun olarak kullanma ve yönetme olarak tanımlanan teknoloji okuryazarlığı (Aydın & Silik, 2021; Ezziane, 2007; Judson, 2010) kavramı 21. yüzyıl becerilerinden biridir. Son dönemlerde içerik ve programlar çağın gereklilikleri doğrultusunda güncellenmekte, eğitim politikalarının şekillendirilmesinde söz konusu beceriler önerilmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023). Araştırmada incelenen yayınların verileri, dijital hikâyelerin öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini uygulayarak edindirme amacıyla kullanılabilirliğini, Bakanlığın hedeflerine ulaşmada etkili araçlar olduğunu göstermektedir. Kotluk & Kocakaya (2015) da dijital öyküleme süreçlerinin 21. yüzyıl becerilerini kazandırmada etkili olduğunu bulgulamışlardır. Alan yazında bu sonuçları destekleyen çalışmaların varlığı, ileri sürülen kanıyı daha da güçlendirmektedir (Bilici & Yılmaz, 2021; Li, Brar & Roihan, 2021).

Dijital hikâyelerin etkin dinleme becerisinin geliştirilmesinde önemli bir araç olduğu tespit edilmiştir. Etkin dinleme, verilmek istenen mesajın özüne inilmesine ve esas duygu ve düşüncelerin anlaşılmasına olanak sağlamaktadır. Diğer taraftan, karşıdaki kişinin daha iyi ve kapsamlı tanınmasına yardımcı olmaktadır (Babayiğit, 2023). Dil eğitiminde öğrencilerin iletişimi sağlıklı bir biçimde sürdürebilmeleri için etkin dinleme becerisini edinmiş olmaları gerekir. Bu noktada yazılı metinlerin görsel ve işitsel unsurlarla desteklenerek öğrencilere sunulması, metinlerdeki anlam birimlerini daha somut ve ilgi çekici kılacaktır. Alan yazında dijital hikâyelerin etkin dinleme becerisinin geliştirilmesinde etkili araçlar olduğunu ortaya koyan çalışmaların sonuçları da bu bulguyu güçlü kılmaktadır (Aydın, 2022; Bahşi & Sis, 2023; Basyoni, Bee & Seng, 2022; Shahid & Khan, 2022).

Öğretimde kullanılan yöntem, teknik, strateji ve araçların olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkilerinin de olabileceği kabul edilmektedir. Hâlihazırdaki araştırmalar dijital hikâyelerin Türkçe öğretiminde kullanımının öğrencilere ve öğretmenlere sunduğu birçok avantajının olduğunu ortaya koymaktadır. Bunların yanında sıkça bildirilmemiş olmakla birlikte bazı araştırmalarda süreçte yaşanan sorunların olduğu bildirilmiştir. Bunlardan öne çıkanları tasarım için yeterli zamanın olmaması, öğrencilerin tasarım konusunda kendilerini yetersiz görmeleri ve zorlanmaları, göz sağlığının olumsuz etkilenmesi, ekran bağımlılığı oluşturma, dikkat dağınıklığı ve odaklanma

sorununa neden olma, yazılı anlatımdaki sorunlar ve metne uygun görseller bulmada zorlanmadır.

Bu araştırmada incelenen yayın havuzundaki çalışmaların sonuçlarının yanında önerileri de sentezlenmiştir. Bu kapsamda ulaşılan veriler hem alandaki araştırmacılara gelecekteki araştırmalarını şekillendirmede hem derslerinde dijital hikâyeleri kullanan öğretmenlere uygulamalarını daha etkili gerçekleştirmede hem de öğretim kurumlarına öğrencilerine daha nitelikli bir öğretim sunmada yol gösterici olacaktır. Araştırmaların önerilerine bakıldığında öğretmenlere bu konuda hizmet içi eğitim verme konusu dikkat çekmektedir. Dijital hikâye geliştirme süreci bazı teorik bilgilerle birlikte daha çok pratiğe dayalı olduğu için söz konusu eğitimlerin uygulamaya dayalı olarak verilmesi gerekir. Bu noktada çeşitli çalıştaylar düzenleyerek öğretmenlerin derslerinde kullanabileceği dijital hikâyelerin model olarak sunulması etkili sonuçlar verebilir. Diğer yandan öğretmen adaylarının da bu yeterlilikle donatılması gerektiği üzerinde durulmuştur. 2022 yılında güncellenen Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'nın birinci yarısında Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı dersinin içeriğinde dijital hikâyelerin Türkçe öğretimindeki önemi üzerinde durulabilir, ilgili araçların tasarımı bağlamında uygulamalar yapılabilir. Böylelikle geleceğin öğretmenlerine söz konusu yeterlilik kazandırılmış olur.

Araştırmacılara yoğun olarak dijital hikâye kullanımının temel dil becerileri üzerindeki etkisini ortaya koyma hususunda öneriler sunulmuştur. Daha çok da konuşma ve dinleme becerileri üzerinde durulabilir. Dijital hikâyelerin öğrencilere bir konuyu başlatma ve sürdürme bakımından olumlu etkilerinin, konuşma yeterliliğini doğrudan destekleyeceği düşünülmektedir. Diğer yandan dinleme esnasında kısa sürede dağılan dikkatin süresini uzatmak için dijital hikâyeler gibi hem görsel hem de işitsel uyarılarla tasarlanmış araçların kullanımı ilgili becerinin edindirilmesinde çok önemli görülmektedir. Araştırmacıların bu dikkatlerle geliştirecekleri hipotezleri test etmeleri ve araştırma problemlerini cevaplamaları temel dil becerilerinin nitelikli bir biçimde sunulmasında bilimsel veriler sunacaktır. Araştırmacılara yönelik diğer öneriler arasında en dikkat çekenleri dijital hikâyelerin öğrencilerin 21. yüzyıl becerileri, medya-teknoloji-görsel okuryazarlık becerileri üzerindeki etkileri belirlemektir. Dijital hikâyelerin özellikleri göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcılık ve dijital temelli okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesinde işlevsel araçlar olduğu belirtilebilir. Bu öneriler gelecek araştırmaların odağını oluşturabilir.

Araştırmalarda uygulayıcılara yönelik öğretim içeriğini teknolojik araçlarla zenginleştirme, geri bildirimlerle öykü yazma becerilerini geliştirme, günlük yaşama yakın içerikler tasarlama, öykü tasarlama sürecinde öğrencilere yeterli zamanı sunma ve öğrencileri yaratıcılık konusunda teşvik etme gibi önerilerde bulunulmuştur. Dijital olanaklar; Türkçe derslerinde sıklıkla kullanılan metinleri ilgi çekici, etkileşimli, izlenebilir/dinlenebilir kıldığı için derslerin daha eğlenceli olmasını sağlayacak, öğrencilerin metinlere ve okumaya yönelik tutumlarını artıracaktır. Ayrıca

öğrencilerin gerek dijital hikâye tasarlama aşamasında gerekse okuma anlama çalışmalarında sorumluluk olarak düşünsel ve duyuşsal ilgilerini tamamen metne yöneltmesine katkı sunacaktır. Bu açıdan söz konusu öneriler, dijital hikâye araçlarının kullanıldığı derslerde karşılaşılan sorunlar doğrultusunda, yani bir süreçte dayalı olarak sunulduğu için uygulayıcıların bunları dikkate alarak derslerini planlamaları daha etkili sonuçlara ulaşmalarına olanak tanıyacaktır.

Extended Abstract

Introduction

The main objective of this study is to analyze the results and suggestions of qualitative studies on all levels of Turkish language teaching in all aspects and to present the data systematically. While meta-analysis, systematic review, bibliometric analysis, and content analysis were used in previous studies, the fact that this study provides an insight into the literature by using meta-synthesis analysis, which provides a rich view of the relevant data set, makes the study different from them. With this importance, the study aims to identify the gaps in the literature, guide the future research, and provide useful ideas for institutions and educators on the use of digital stories in learning and teaching process. In this direction, the study seeks an answer for the following question: What are the results and suggestions of the studies on the use of digital stories in Turkish language teaching?

Method

This study is meta-synthesis research, one of the types of content analysis. As a theory, meta-synthesis involves interpreting, organizing, and separating the findings of qualitative studies into themes (Polat & Ay, 2016, p. 54). Also called thematic content analysis, it helps to identify priority areas by enabling in-depth investigation of the general structure of research on the same subject, synthesizing and interpreting it from a critical perspective (Au, 2007). Qualitative research offers a paradigm that provides detailed information about subject areas. Qualitative research findings in science allow researchers to perceive problems in depth with a special perspective. For this purpose, meta-synthesis was used in this study to understand the contributions of digital stories to Turkish language teaching based on the observations, experiences, and opinions of program developers, practitioners, experts, students, and researchers.

The studies on Turkish language teaching were included in the scope of the research. First, in the "Detailed Search" tab of the Council of Higher Education Thesis Center, the main disciplines related to Turkish language teaching were selected and reviewed. In these searches, the keywords "digital story" and "digital storytelling" with some other similar ones were used. On 01.03.2023, 17 postgraduate theses that were thought to be suitable for research purposes were included in the review. Second, the articles listed in TR Dizin, Google Scholar, Scopus, ERIC, and Web of Science (WoS) indexes were accessed. For this purpose,

keywords such as "Turkish", "Turkish Language", "Turkish Education" and "Turkish Language Education" were used in addition to some other similar ones in these aforementioned indexes. Quantitative studies were excluded among these studies. Also, some were excluded because they were recreated as papers based on graduate theses. As a result of these processes, 26 research papers conducted following qualitative and mixed research designs were included in the review.

The studies accessed in line with the data collection process were examined in general on 15.03.2023 and a holistic idea about the studies was created. From this point of view, the approach with which the studies would be analyzed was determined. At the same time, the trends of meta-synthesis-oriented studies in the literature were also examined (Kaleli Yılmaz, 2015; Yildizli, Erdol, Bastug, & Bayram, 2018; Kartal, 2020). In line with the discovered data, a form was developed on 17.03.2023 to examine the studies within the scope of the research. In the form, first, the titles related to determining the general characteristics of the studies (publication year, design, sample, sampling method, data collection tool, data analysis, etc.) were included. Since the main focus of interest in meta-synthesis reviews is research results and suggestions, these titles were also added to the form. In addition, unlike the research attention in the literature, publication keywords and the challenges experienced in the digital story process were added to the form as variables, considering that they would make the study more valuable.

The data in the form were analyzed using the content analysis. Content analysis is for bringing together similar data within the framework of certain concepts and themes and organizing and interpreting them in a way that the reader can understand (Yildirim & Simsek, 2011). With this technique, five studies were analyzed individually by the researcher and the expert researcher. The emerging themes and codes were compared, and it was clear that there was a great deal of similarity. In some themes and codes, it was also evident that there were differences in expressions and the unity of concept was achieved.

Results

The analyses conducted to determine the thematic outlook and trends of the studies on the use of digital story tools in Turkish language teaching reveal that the relationship between digital stories and writing skill is examined the most in the literature. This is followed by reading, listening, and speaking skills respectively. It can be stated that there are very few studies focusing on listening and speaking skills particularly. Similar to the thematic descriptions based on keywords, it is seen that the research results tell more on reading and writing skills. When we look at the prominent results related to writing skill, it is noteworthy that digital stories are effective tools in developing writing skill, teaching punctuation, improving vocabulary and sentence knowledge, and reducing writing anxiety. Researchers question the effects of digital stories on the development of effective listening skills and ten studies show a positive effect in this direction. Regarding

speaking skill, which is another productive area in the acquisition of basic language skills, the studies reveal that digital stories are important stimuli for correcting speaking and pronunciation mistakes.

It is seen that the problems experienced in the implementation of digital stories mostly gather under the themes of health and design. Under the health theme, it is clear that it affects eye health negatively, creates screen addiction, causes distraction and focusing problems. Among the problems experienced in the design process, the most striking one is the lack of time. In addition, it is understood that students have difficulties in writing expressions, finding appropriate visuals for the text, pronunciation, and vocabulary. In addition to these, students' perception of themselves as inadequate in terms of technology literacy, the difficulty of access, the feeling of insecurity created by online spaces, copyright problems regarding the content, and bureaucratic obstacles are emphasized as other problems experienced by practitioners and students.

In the studies, among the suggestions for educational institutions, it is noteworthy to provide in-service training to teachers based on practice, to transfer information about the digital story design process to pre-service teachers and to have them make practices, and to include courses that will provide digital content development competence in undergraduate curricula. Researchers are suggested to examine the effect on basic language skills, to reveal the relationship with 21st-century skills, and media-technology-visual literacy skills, and to do studies at different grade levels. Practitioners are advised to enrich teaching processes with technological tools, improve students' writing skills by giving feedback on their digital story designs, include realistic practices, reinforce their creativity skills, and prepare digital texts in different genres, not only literary texts.

Discussion

In this study, the results and suggestions revealed by the qualitative findings in the literature on the use of digital stories in Turkish language teaching at all levels are discussed with an in-depth perspective. The study is important because it is meta-synthesis analysis, which is one of the types of content analysis, and offers a new perspective on the place of digital stories in Turkish language teaching. When we look at the results of the study, it is apparent that writing and reading skills are frequently examined in the studies, but very few studies have been conducted in the context of listening and especially speaking skills. In Sarar Kuzu and Yalcinalp's (2023) study, it is seen that digital stories are mostly used in teaching and developing writing skills. It is known that the same situation also exists in studies conducted in the field of Turkish language education. Researchers are reluctant to do studies on listening and speaking skills due to possible problems in implementation and evaluation processes.

It is clear that digital stories are tools that directly affect writing processes such as writing strategies, writing self-efficacy, creative writing, meaningful writing, and plot

development. There are many studies in the literature indicating that writing skills can be acquired concretely through digital stories (Eroglu, 2022; Yasar, 2023; Yilmaz, Ustundag, Gunes, & Caliskan, 2017). In addition, it is obvious that digital stories have an important role in reducing writing anxiety as a concept related to the affective domain.

The main purpose of learning is to enrich the individual's view of events, the world, and ideas by creating meaningful and long-lasting experiences. Methods, techniques, and tools are needed to provide students with experiences to this end. For this purpose, the results obtained from the studies examining the effects of digital stories reveal that these tools provide permanent learning, create a desire for learning, facilitate learning, make communication lively in learning processes, make the learning process fun, and encourage participation in the classes by increasing the sense of curiosity. In parallel with these findings, Talan (2021) also finds that digital storytelling facilitates learning and increase retention. Considering the claim that the process of Turkish language teaching is boring for students (Memis & Erdem, 2013) and that students are mostly exposed to memorization-based content (Aslan, 2010; Demir & Izci, 2015), it can be said that digital stories will increase success and relevance with their features of making classes more engaging, making students active, increasing intellectual sharing in communication, creating thinking spaces, and providing rich content.

It is accepted that the methods, techniques, strategies, and tools used in teaching can have negative effects as well as positive effects. Current research reveals that the use of digital stories in teaching Turkish language has many advantages for students and teachers. In addition to these, although not frequently reported, some studies report that there are problems in the process. The important ones are lack of time for design, students' perceiving themselves as inadequate in design and having difficulties, negative effects on eye health, creating screen addiction, causing distraction and focusing problems, problems in written expression, and difficulty in finding visuals suitable for the text.

Considering the recommendations of the studies, providing in-service training for teachers on this subject draws their attention. Since the process of developing digital stories is based on practice as well as some theoretical knowledge, these trainings should be based on practice.

Researchers strongly suggest revealing the effect of digital story use on basic language skills. Speaking and listening skills can be examined more. It is thought that the positive effects of digital stories on students in terms of starting and maintaining a topic will directly support speaking proficiency.

The studies, made recommendations for practitioners such as enriching the teaching content with technological tools, improving story writing skills with feedback, designing content close to daily life, providing students with enough time in the story design process, and encouraging them to be creative.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Kaynaklar

- Anggeraini, Y., & Afifah, N. (2017). Digital storytelling as a teaching medium in reading classroom. *Language Circle: Journal of Language and Literature*, 12(1), 83-90.
- Arifin, Z., & Setiawan, B. (2022). Exploring students' literacy of information technology in higher education: Platforms and usage. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 17(3), 859-872.
- Aslan, C. (2010). Türkçe öğretmenleri ve öğretmen adaylarının sorunları üzerine çevrimiçi paylaşım alanlarındaki (forum) iletilere dayalı bir çözümleme. *Education Sciences*, 5(4), 2254-2269.
- Atatekin, D., İstanbullu, A., & Korkmaz, Ö. (2023). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının öğrencilerin başarısına ve tutumlarına etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(2), 1314-1341.
- Au, W. (2007). High-stakes testing and curricular control: A qualitative meta synthesis. *Educational Researcher*, 36, 258-267. doi: 10.3102/0013189X07306523
- Avcı, A. & Kasımi, Y. (2023). A bibliometric analysis of digital storytelling in language education. *Literacy*, 9(1), 88-104.
- Aydın, E. & Çiğerci, F. M. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yazma kaygısına etkisi. *Journal of History School*, 45,10781097.
- Aydın, E. (2022). Dijital hikâyelerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen lisans öğrencilerinin dinleme becerisine ve Türkçe öğrenme motivasyonlarına etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 247-268.
- Aydın, E. (2022). Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimi uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 12-26.
- Babayiğit, A. (2023). Aktif-empatik dinleme üzerine bir gözden geçirme. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(6), 819-830.
- Bahşi, N., & Sis, N. (2023). Dijital hikâye anlatımının görme yetersizliği bulunan öğrencilerin dinleme becerisine etkisi. *RumeliDE Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (32), 212-227. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1253141>
- Bakar, R. A. (2019). Digital storytelling: An influential reading comprehension and creativity tool for the 21st century literacy skills. *Journal of English Language Teaching Innovations and Materials (Jeltim)*, 1(2), 49-53.
- Basyoni, A., Bee, M. S. H., & Seng, G. H. (2022). Effectiveness of using digital storytelling in enhancing critical listening skills among Saudi Ninth Graders. *Journal of Education and Social Science*, 20(3), 69-85.
- Behnamnia, N., Kamsin, A., Ismail, M. A. B., & Hayati, S. A. (2023). A review of using digital game-based learning for preschoolers. *Journal of Computers in Education*, 10(4), 603-636.

- Bilici, S., & Yılmaz, R. M. (2021). Research trends in educational digital story studies: 2008-2019. *Çukurova University Faculty of Education Journal*, 50(2), 614-648.
- Criollo-C, S., Guerrero-Arias, A., Jaramillo-Alcázar, Á., & Luján-Mora, S. (2021). Mobile learning technologies for education: Benefits and pending issues. *Applied Sciences*, 11(9), 4111.
- Cummins, J. (2023). Technology, literacy, and young second language learners: Designing educational futures. In *Technology-mediated learning environments for young English learners* (pp. 61-98). Routledge.
- Demir, O. & İzci, E. (2015). İlkokul (4. Sınıf) Türkçe dersi öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik öğretmen görüşleri. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (49), 440-460.
- Dima, A., Bugheanu, A. M., Boghian, R., & Madsen, D. Ø. (2022). Mapping Knowledge Area Analysis in E-Learning Systems Based on Cloud Computing. *Electronics*, 12(1), 62.
- Eroğlu, A., & Okur, A. (2022). Dijital hikâye anlatımının ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin hikâye yazma kaygıları üzerindeki etkisi. *Millî Eğitim Dergisi*, 51(234), 1529-1552.
- Eroğlu, E. N. (2022). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Öykülerin Yazma Becerisinde Kullanılabilirliği Üzerine: Kuramsal Bir Çalışma. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(2), 108-123.
- Ezziane, Z. (2007). Information technology literacy: Implications on teaching and learning. *Journal of Educational Technology & Society*, 10(3), 175-191.
- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*, 3, 275-285.
- Hamdy, M. F. (2017). The effect of using digital storytelling on students' reading comprehension and listening comprehension. *Journal of English and Arabic Language Teaching*, 8(2), 112-123.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2023). *Artificial intelligence in education*. Globethics Publications.
- Huang, T. C., Chen, C. C., & Chou, Y. W. (2016). Animating eco-education: To see, feel, and discover in an augmented reality-based experiential learning environment. *Computers & Education*, 96, 72-82.
- Judson, E. (2010). Improving technology literacy: does it open doors to traditional content?. *Educational Technology Research and Development*, 58, 271-284.
- Kaleli Yılmaz, G. (2015). Türkiye'deki teknolojik pedagojik alan bilgisi çalışmalarının analizi: Bir meta-sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 103-122.
- Kartal, A. (2020). İlkokulda sosyal bilgiler eğitimi konulu çalışmalara genel bakış: Bir meta sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 45(203).
- Khan, S., & Ziden, A. A. (2022, June). A Systematic Review of the Effect of Digital Storytelling on Affective Factors in Improving Speaking Skills. *IEEE 2nd International Conference on Educational Technology (ICET)* (pp. 81-85). IEEE.
- Khan, S., Ziden, A. A. & Khan, A. B. B. M. A. (2023). A Systematic Literature Review of Digital Storytelling for English Language Speaking and Writing Skills. In: Tomczyk, Ł. (eds) *New Media Pedagogy: Research Trends, Methodological Challenges and Successful Implementations*. NMP 2022. Communications in Computer and Information Science, vol 1916. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-44581-1_11.
- Kotluk, N. & Kocakaya, S. (2015). 21.yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öyküler: Ortaöğretim öğrencilerinin

- görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- Li, J., Brar, A., & Roihan, N. (2021). The use of digital technology to enhance language and literacy skills for Indigenous people: A systematic literature review. *Computers and Education Open*, 2, 100035.
- Liang, W. (2023). Towards a set of design principles for technology-assisted critical-thinking cultivation: A synthesis of research in English language education. *Thinking Skills and Creativity*, 47, 1-20.
- Lim, N. Z. L., Zakaria, A. & Aryadoust, V. (2022). A systematic review of digital storytelling in language learning in adolescents and adults. *Education and Information Technologies*, 27, 6125-6155. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10861-0>.
- Memiş, M. R., & Erdem, M. D. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *Turkish Studies*, 8(9), 297-319.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). 21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Musfira, A. F., Ibrahim, N., & Harun, H. (2022). A thematic review on digital storytelling (DST) in social media. *The Qualitative Report*, 27(8), 1590-1620.
- Nair, V. & Yunus, M. M. (2021). A Systematic Review of Digital Storytelling in Improving Speaking Skills. *Sustainability*, 13, 9829, 2-15. <https://doi.org/10.3390/su13179829>.
- Nugultham, K. (2012). Using Web 2.0 for innovation and information technology in education course. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 4607-4610.
- Özkaya, P. G. (2020). Dijital öykülerin Türkçe dil becerilerinin gelişimine etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1386-1405.
- Özkaya, P. G. (2020). Dijital öykülerin Türkçe dil becerilerinin gelişimine etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1386-1405.
- Polat, S. ve Ay, O. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 52-64.
- Robin, B. R. (2006). The educational uses of digital storytelling. C. Crawford vd. (Ed.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, 709-716. Chesapeake, VA: AACE.
- Rojas-Sánchez, M. A., Palos-Sánchez, P. R., & Folgado-Fernández, J. A. (2023). Systematic literature review and bibliometric analysis on virtual reality and education. *Education and Information Technologies*, 28(1), 155-192.
- Sawyer, C. B., & Willis, J. M. (2011). Introducing digital storytelling to influence the behavior of children and adolescents. *Journal of Creativity in Mental Health*, 6(4), 274-283.
- Seyoum, W. M., Yigzaw, A., & Bewuketu, H. K. (2022). Students' attitudes and problems on question-based argumentative essay writing instruction. *Journal of English Language Teaching and Learning*, 3(2), 58-63.
- Shahid, M., & Khan, M. R. (2022). Use of digital storytelling in classrooms and beyond. *Journal of Educational Technology Systems*, 51(1), 63-77.
- Silik, Y., & Aydın, F. (2021). Dijital okuryazarlık ve teknoloji okuryazarlığı: Karşılaştırmalı bir inceleme. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(4), 17-34.
- Şahin, N. (2021). Dijital hikâye uygulamalarının öğrencilerin motivasyonları üzerindeki etkisinin bazı moderatör değişkenler açısından incelenmesi: Meta analiz çalışması. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (46), 119-138.
- Şeref, İ. ve Karagöz, B. (2019). Türkçe eğitimi akademik alanına ilişkin bir değerlendirme: Web of Science veri tabanına dayalı bibliyometrik inceleme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 213-231.
- Talan, T. (2021). Meta-analytic and meta-thematic analysis of digital storytelling method. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 10(1), 18-38. <https://doi.org/10.1016/buefad.706231>
- Tasantab, J. C., Gajendran, T., Owi, T., & Raju, E. (2023). Simulation-based learning in tertiary-level disaster risk management education: A class-room experiment. *International Journal of Disaster Resilience in the Built Environment*, 14(1), 21-39.
- Topçu, F. K. (2021). Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1338-1359.
- Voshaar, J., Knipp, M., Loy, T., Zimmermann, J., & Johannsen, F. (2023). The impact of using a mobile app on learning success in accounting education. *Accounting Education*, 32(2), 222-247.
- Wu, J., & Chen, D. T. V. (2020). A systematic review of educational digital storytelling. *Computers & Education*, 147, 103786.
- Yaşar, E. (2023). Öğretmen adaylarında dijital hikâye yazma becerilerinin yazma becerilerine etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 1-25.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. (2020). Türkçe öğretiminde teknolojik materyal kullanımı. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 12(1), 95-115.
- Yıldızlı, H., Erdol, T. A., Baştuğ, M., & Bayram, K. (2018). Türkiye'de öğretmen kavramı üzerine yapılan metafor araştırmalarına yönelik bir meta-sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 43(193).
- Yılmaz, Y., Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Çalışkan, G. (2017). Dijital hikâyeleme yöntemi ile etkili Türkçe öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(2), 254-275.